

ชื่อนวัตกรรม รูปแบบการบริหารสร้างสรรค์คนดีด้วย SAMLOR Model (สามล้อโมเดล)

ชื่อเจ้าของผลงานนวัตกรรม นางสาวจุฑาภรณ์ เชื้อเพชร ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพรุใหญ่

โทรศัพท์ ๐๙๑-๘๕๐๕๖๒๘ Email : chuea2555@gmail.com

สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒

ประเภทผลงาน ด้านการบริหาร

คุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน ชื่อสัตย์ สุจริต มีจิตอาสา อยู่อย่างพอเพียง

สอดคล้องกับคุณลักษณะโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.

- ☒ ความพอเพียง
- ☒ ความกตัญญู
- ☒ ความซื่อสัตย์สุจริต
- ☒ ความรับผิดชอบ
- ☒ อุทิศตนคุณธรรม

รายละเอียดเอกสารการนำเสนอผลงานนวัตกรรม

๑. ความสำคัญของผลงานนวัตกรรมที่นำเสนอ

จากนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ซึ่งเป็นการดำเนินงาน เพื่อสืบสานพระราชปณิธาน เดินตามรอยเบื้องพระยุคลบาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ มีพระราชกระแสรับสั่งต่อประชาชนชาวไทย “ช่วยกันสร้างคนดีให้บ้านเมือง” และพระราชทานหลัก ๓ ประการ ที่เกี่ยวกับครูกับนักเรียน ไว้ว่า “ให้ครูรักเด็ก และเด็กรักครู ให้ครูสอนให้เด็กมีน้ำใจต่อเพื่อน ไม่ให้แข่งขันกัน แต่ให้แข่งกับตัวเอง และให้เด็กที่เรียนเก่งช่วยสอนเพื่อนที่เรียนช้ากว่า ให้ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนทำร่วมกัน เพื่อให้เห็นคุณค่าของความสามัคคี” จากพระราชกระแสรับสั่งข้างต้น พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ พระปณิธานที่ศรัทธาในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชทานพระบรมราโชบาย ด้านการศึกษา เพื่อสานต่อพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ว่า การศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน ๔ ด้าน คือ มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง-มีคุณธรรม มีงานทำ - มีอาชีพ และเป็นพลเมืองดี ซึ่งสอดคล้องกับความมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) และ(ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๕๓ พ.ศ. ๒๕๕๕ ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย และจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข กระทรวง ศึกษาธิการได้ดำเนินงานตามนโยบายภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติเกี่ยวกับเรื่องคุณธรรม โดยร่วมหารือกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้จัดการศึกษาสำหรับเยาวชนส่วน ใหญ่ของประเทศให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และได้จัดทำ “โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.” เพื่อพัฒนาโรงเรียนใน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้นักเรียน ครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาตระหนักรู้ เข้าใจ และมี กระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ชื่นชมคุณค่าแห่งคุณธรรมความดีอย่างเป็นธรรมชาติ และสร้างความรู้สึกรัก

ขอบข่ายดี รวมทั้ง สร้างเครือข่ายชุมชน องค์กรแห่งคุณธรรม โดยประสานความร่วมมือจากหน่วยงาน และ องค์กรที่ทำงานด้านคุณธรรมอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

ในปัจจุบันพฤติกรรมของคนในสังคมไทยมีการเปลี่ยนไป เกิดจากความเจริญทางด้านวัตถุและเทคโนโลยี ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เยาวชนรับค่านิยมจากต่างชาติ ถูกครอบงำโดยวัฒนธรรมและค่านิยม ของต่างชาติ ไม่สนใจถึงความถูกต้องและกาลเทศะ มุ่งแต่แสวงหาแต่ความสุขทางวัตถุ มีความเห็นแก่ตัว มากยิ่งขึ้น ขาดความเอื้ออาทร ขาดความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่เห็นความสำคัญของประเพณีและวัฒนธรรม อันดีงามของไทย ส่งผลให้สภาพปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมในสังคมมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ เยาวชน อีกจำนวนมาก มองไม่เห็นความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม ไม่ยึดมั่นในคุณธรรม ไม่ประพฤติปฏิบัติตาม หลักจริยธรรม สวนทางกับความเจริญทางด้านวัตถุที่นับวันทวีมากขึ้น นอกจากนี้ ในยุคของข้อมูลข่าวสาร ที่เป็นยุคโลกไร้พรมแดน ข้อมูลข่าวสารมีอิทธิพลต่อความคิด ความรู้สึก จิตใจ และพฤติกรรมของเยาวชน ที่เริ่มตกเป็นเหยื่อของข้อมูลข่าวสารและการโฆษณา รับเอาวัฒนธรรมและค่านิยมจากต่างชาติโดยไม่สนใจ ในคำสอนของศาสนาและวัฒนธรรมไทย มุ่งแสวงหาแต่ความสุขทางวัตถุเป็นสำคัญ ซึ่งจากปัญหาดังกล่าว ไม่ได้เกิดขึ้นกับเยาวชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น รวมถึงนักเรียนของโรงเรียนบ้านพรุใหญ่ด้วยเช่นกัน โดย พบว่า นักเรียนให้ความสำคัญกับเรื่องของวัตถุ เกิดความอยากได้ อยากมี โดยไม่ได้คำนึงถึงสภาพความพร้อม ฐานะ ทางเศรษฐกิจของครอบครัว และเมื่อความต้องการอยู่เหนือจิตสำนึกที่ถูกต้อง จึงก่อให้เกิดปัญหาการลักขโมย มีพฤติกรรมของความก้าวร้าว ติดเกม ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด นอกจากนี้ ด้วยความเจริญของเทคโนโลยี การเข้าถึง ข้อมูลข่าวสาร สื่อโซเชียลต่าง ๆ ทำให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมของการเลียนแบบ พยายามที่แสดงออกเพื่อให้เกิด การยอมรับจากสังคม โดยขาดการไตร่ตรองว่าพฤติกรรมเหล่านั้นเหมาะสมหรือไม่ เมื่อแสดงออกแล้ว จะเกิดผลกระทบอย่างไร จากพฤติกรรมดังกล่าวล้วนส่งผลกระทบต่อ การเรียน และการอยู่ร่วมกันในสังคม กับผู้อื่น

ปัญหาที่เกิดขึ้นล้วนแต่เป็นสิ่งที่ทุกฝ่ายต้องหันกลับมามอง เพื่อทบทวนถึงบทบาทและความรับผิดชอบ ร่วมกันที่ทุกฝ่ายต้องมีต่อสังคม ดังนั้น คุณธรรม จริยธรรม จึงเป็นผลลัพธ์ที่จะต้องสร้างด้วยเหตุ คือ ให้ความรู้ ความเข้าใจแก่เยาวชนเป็นอย่างดีนั่นเอง และมีผู้ใหญ่ที่เป็นแบบอย่างที่ดีด้วยการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม โดยมีสถาบันหลักที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและพัฒนาเยาวชนประกอบด้วย สถาบันการศึกษาและสถาบัน ครอบครัว ซึ่งเป็นสถาบันที่มีความใกล้ชิดกับเยาวชนมากที่สุด ดังนั้นในฐานะของการเป็นสถาบันการศึกษา ที่มุ่งสร้างและพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนเก่งควบคู่กับการมีคุณธรรมและจริยธรรม โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. จึงเกิดขึ้น เพื่อเป็นการดำเนินงานเพื่อสืบสานพระราชปณิธานเดินตามรอยเบื้องพระยุคลบาท ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ตามพระราชประสงค์ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐ โดยมีเป้าหมาย สำคัญคือสร้างคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดขึ้นกับนักเรียนทุกคน โดยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน จึง เกิดเป็นการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมภายใต้ สามล้อโมเดล (SAMLOR Model) ขึ้น

๒. แนวคิดหลักการสำคัญ

"โรงเรียนคุณธรรม" เป็นเรื่องที่ทั้งผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องร่วมกันวางแผน ร่วมกันดำเนินงาน เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน โดยสร้างการมีส่วนร่วม สร้างเครือข่ายในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติผ่านแผนงาน/ โครงการ/โครงการ/กิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาและ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้เพิ่มขึ้น และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้ลดลง สร้างและ

พัฒนาให้มืองค์ความรู้/นวัตกรรมการสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ จะเห็นได้ว่าการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้กับคนในสังคมและประเทศชาติ นับเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งที่ทุกภาคส่วนต่างเล็งเห็นถึงความสำคัญในเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมทั้งสิ้น แต่ยังไม่สามารถที่จะดำเนินการให้ชัดเจนเป็นรูปธรรมได้ ในขณะเดียวกันยังมี กลุ่มบุคคลหรือองค์กรการกุศลส่วนหนึ่งที่อุทิศตน ได้เสียสละทั้งกำลังกายและกำลังทรัพย์เพื่อ พระพุทธศาสนา โดยเห็นว่าหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาสูงค่ายิ่ง ผู้ใดประพฤติปฏิบัติ ตามอย่างต่อเนื่องและจริงจังแล้วก็จะประสบแต่ความสุขความเจริญ เป็นคนดีของครอบครัว สังคม และของประเทศชาติ สังคมไทย

นวัตกรรมรูปแบบการบริหารสร้างสรรค์คนดี SAMLOR Model (สามล้อโมเดล) เป็นนวัตกรรมด้านการบริหารและการจัดการสถานศึกษา ที่มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อใช้ในการบริหารจัดการสร้างสรรค์คนดีอย่างเป็นรูปธรรมภายใต้บริบทของสถานศึกษา และกระบวนการมีส่วนร่วมของทุก ๆ ฝ่าย เป็นพลังในการขับเคลื่อนเพื่อสร้างคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดขึ้นทั้งต่อ ผู้บริหาร ครู และนักเรียน สู่ความสำเร็จ ภายกรอบแนวคิดที่ว่า เด็กเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญยิ่งที่ควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนา โดยเฉพาะด้านคุณธรรมและจริยธรรม เป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายที่จะต้องร่วมมือกันอย่างจริงจัง ไม่ว่าจะเป็นครอบครัว ซึ่งเป็นสถาบันแรกที่มีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูและการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม รวมถึง สถาบันการศึกษา และองค์กรหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเสริมสร้างความรู้ความสามารถในการถ่ายทอด องค์ความรู้ กระตุ้นให้เด็กเกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม การที่เด็กได้รับการปลูกฝังและเรียนรู้ เรื่องคุณธรรมและจริยธรรมจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาด้านความประพฤติ การปฏิบัติตนเป็นคนดี มีอารมณ์ที่เยือกเย็น มีเหตุผล ทำให้สังคมน่าอยู่และยังช่วยลดปัญหาทางสังคมได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับนโยบาย การพัฒนาคุณธรรมใน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๔ ว่า รัฐต้องมุ่งพัฒนา ผู้เรียนให้เป็น คนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตนและมีความรับผิดชอบต่อ ครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ อีกทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๕ ได้กำหนดไว้ในหมวด ๑ มาตรา ๖ ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนา คนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

นวัตกรรมรูปแบบการบริหารสร้างสรรค์คนดีด้วย SAMLOR Model (สามล้อโมเดล) เป็นความร่วมมือกัน ในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดขึ้นกับนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ ๑ ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โดยนำกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน “ซื่อสัตย์ สุจริต มีจิตอาสา อยู่อย่างพอเพียง” มากำหนดเป็นเป้าหมายในการดำเนินงาน ผู้บริหาร ครู และ คณะกรรมการสถานศึกษาได้ประชุมร่วมกัน เพื่อวางแผนการพัฒนางานผ่านกระบวนการ PLC ซึ่งอยู่ภายใต้ กระบวนการ SAMLOR Model (สามล้อโมเดล) ที่ขับเคลื่อน ส่งผลให้เกิดความรัก ความสามัคคีในโรงเรียน ครูรุ่นพี่ ให้คำแนะนำแก่ครูรุ่นน้อง พร้อมทั้งการทำให้ดูเป็นตัวอย่าง การเป็นแบบอย่างที่ดี นักเรียนทุกคน ได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง จนก่อให้เกิดความประพฤติที่ดีงาม เป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคม ส่งผล ให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและประสบผลสำเร็จ

จุดประสงค์และเป้าหมายของนวัตกรรม

๑. จุดประสงค์ของนวัตกรรม

๑.๑ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยใช้รูปแบบการบริหารสร้างสรรค์คนดี SAMLOR Model (สามล้อโมเดล)

๑.๒ เพื่อพัฒนาครู บุคลากร นักเรียน มีการประพฤติปฏิบัติที่เน้นคุณธรรมและจริยธรรม เพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์และลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน

๑.๓ เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมสู่สถานศึกษาต่อไป

๒. เป้าหมายของนวัตกรรม

๒.๑ เป้าหมายเชิงปริมาณ

๒.๑.๑ ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน ๑๖ คน มีพฤติกรรมตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน

๒.๑.๒ นักเรียนของโรงเรียนบ้านพรุใหญ่ จำนวน ๑๒๔ คน มีพฤติกรรมตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน

๒.๒ เป้าหมายเชิงคุณภาพ

๒.๒.๑ ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ร้อยละ ๑๐๐ มีพฤติกรรมตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน

๒.๒.๒ นักเรียนของโรงเรียนบ้านพรุใหญ่ ร้อยละ ๙๐ มีพฤติกรรมตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน

๓. กระบวนการผลิตนวัตกรรม หรือขั้นตอนการดำเนินงาน

๓.๑ การออกแบบผลงาน/นวัตกรรม

การออกแบบนวัตกรรมระบบการบริหารจัดการสร้างสรรค์คนดี SAMLOR Model (สามล้อโมเดล) โรงเรียนบ้านพรุใหญ่ แบ่งเป็น ๖ ขั้นตอน ดังนี้

๓.๑.๑ ศึกษาสภาพแวดล้อม วิเคราะห์สภาพปัญหา และประเมินความต้องการจำเป็น

ผู้บริหารและครูร่วมกันวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียน (SWOT Analysis) เพื่อร่วมกันค้นหาจุดแข็ง จุดอ่อน และสาเหตุของปัญหาด้านคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งผลจากการ SWOT Analysis ดังนี้

๑) พฤติกรรมของนักเรียน

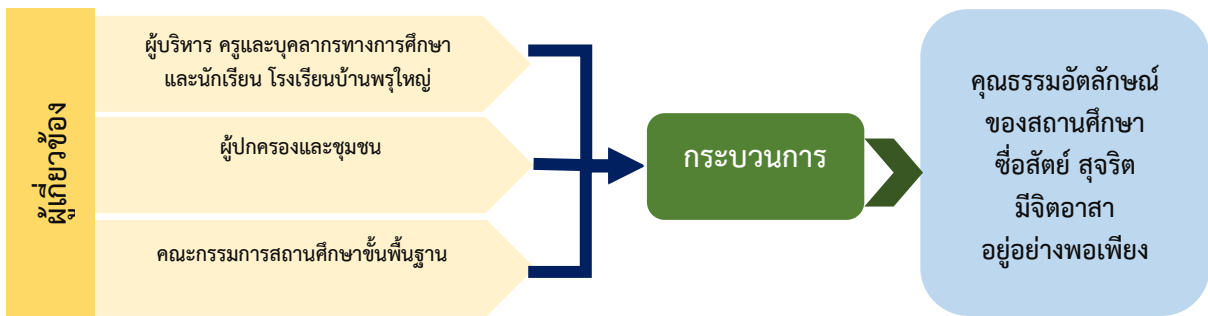
นักเรียนมีพฤติกรรมเชิงลบในด้านการแสดงออกที่ไม่เหมาะสม พฤติกรรมการลักขโมย ขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ และการยับยั้งชั่งใจต่อสิ่งยั่วเย้าต่าง ๆ ส่งผลกระทบต่อการเรียน ความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ของนักเรียน

๒) พฤติกรรมของบุคลากรในสถานศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พฤติกรรมที่ต้องการของบุคลากรในสถานศึกษาที่ต้องส่งเสริม เพื่อให้มีศักยภาพในการปฏิบัติงานที่สูงขึ้น และสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียนได้ พบว่า บุคลากรของสถานศึกษามีเอกลักษณ์ความโดดเด่นในเรื่องของความสามัคคี ทำงานร่วมกันในลักษณะของกัลยาณมิตร ส่วนที่ต้องพัฒนาเพิ่มเติมคือ เรื่องของพัฒนาตนเอง

๓.๑.๒ กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

ผู้บริหาร ครู ร่วมกันกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของการพัฒนา เพื่อให้ทุกฝ่ายสามารถร่วมกันทำงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้ทางโรงเรียนมีการนำเสนอ เป้าหมายดังกล่าวต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจ ความตระหนัก ทิศทางการดำเนินงาน และสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการดำเนินงาน ภายใต้กรอบแนวคิดของความร่วมมือ ดังภาพประกอบที่ ๑

ภาพประกอบที่ ๑ กรอบแนวคิดการดำเนินงาน

๓.๑.๓ ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและแนวทางในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการสร้างสรรค์คนดี

๑) ศึกษาเอกสารและคู่มือแนวทางการดำเนินโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.

๒) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบระบบการบริหารจัดการสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสถานศึกษา

๓) ศึกษาเอกสารแนวทางในการสร้างและพัฒนานวัตกรรม

๓.๑.๔ สร้างรูปแบบระบบการบริหารจัดการสร้างสรรค์คนดีของโรงเรียนบ้านพรใหญ่

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ร่วมกันออกแบบและสร้างตัวต้นแบบนวัตกรรมโดยให้ความสำคัญกับการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม เพื่อไปสู่เป้าหมายตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของสถานศึกษาที่ได้กำหนดไว้ คือ “ซื่อสัตย์ สุจริต มีจิตอาสา อยู่อย่างพอเพียง” ภายใต้กรอบแนวคิดของการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ โสภิตา ศรีนุ่น (๒๕๕๘ : ๒๘) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คือ การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงออกด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดระบบ หรือกำหนดระบบโครงการเป็นการประเมินปัญหาหรือทางเลือกที่จะสามารถเป็นไปได้ที่จะนำไปปฏิบัติเพื่อการพัฒนา โดยการประเมินสภาพที่เป็นอยู่และสาเหตุของปัญหา ตั้งแต่การค้นหาความต้องการที่แท้จริง การหาโอกาสหรือช่องทางในการแก้ปัญหา รวมทั้งลำดับความสำคัญของโครงการที่จะต้องดำเนินการและการหาบุคลากรเข้ามาปฏิบัติการ โดยผ่านการจัดกิจกรรมในรูปแบบของกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมนอกเวลาเรียน ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ ๑ ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ในขั้นตอนของการสร้างนวัตกรรมระบบการบริหารจัดการสร้างสรรค์คนดี SAMLOR Model (สามล้อโมเดล) ทางโรงเรียนดำเนินการสร้างนวัตกรรม โดยใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมที่สอดคล้องกับ แนวคิดของ โคเฮน และอัฟฮอฟฟ์ (Cohen & Uphoff) ซึ่งได้เสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ดังนี้

๑. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) เป็นการร่วมกิจกรรมตั้งแต่การระบุปัญหา ความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญ

๒. การมีส่วนร่วมดำเนินงาน (Implementation) เป็นการร่วมกิจกรรมในการปฏิบัติงาน การจัดระบบการทำงาน การระดมความช่วยเหลือ การติดต่อประสานงาน การตรวจสอบการทำงาน

๓. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ (Benefits) เป็นการได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินงาน

๔. การมีส่วนร่วมในการประเมิน (Evaluation) เป็นการใช้กิจกรรมร่วมประชุมประจำปี การเสนอผลปฏิบัติงาน ตลอดจนเสนอแนวคิด ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขและพัฒนา เป็นตัวขับเคลื่อนการดำเนินงาน พร้อมทั้งใช้เกณฑ์รางวัลคุณภาพ โรงเรียนคุณธรรมสพฐ. เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ มีการตรวจสอบคุณภาพนวัตกรรมจากข้อมูล ย้อนกลับ และการพัฒนาองค์กรควบคู่ไปด้วย

๓.๑.๕ ทดลองใช้รูปแบบระบบการบริหารจัดการสร้างสรรค์คนดี SAMLOR Model (สามล้อโมเดล)

การทดลองใช้ระบบการบริหารจัดการสร้างสรรค์คนดี SAMLOR Model (สามล้อโมเดล) ของโรงเรียนบ้านพุใหญ่ โดยงานส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของโรงเรียน นำรูปแบบระบบการบริหารจัดการสร้างสรรค์คนดี โรงเรียนบ้านพุใหญ่ไปทดลองใช้ ๑ ภาคเรียน ของปีการศึกษา ๒๕๖๒ จากนั้นประเมินการใช้รูปแบบระบบการบริหารจัดการสร้างสรรค์คนดี โรงเรียนบ้านพุใหญ่ โดยศึกษาจากความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบ และประสิทธิผลเชิงประจักษ์

๓.๑.๖ รายงานและสรุปข้อเสนอแนะรูปแบบระบบการบริหารจัดการสร้างสรรค์คนดี SAMLOR Model (สามล้อโมเดล)

การรับรองรูปแบบระบบการบริหารจัดการสร้างสรรค์คนดี SAMLOR Model (สามล้อโมเดล) และแนวทางการเผยแพร่รูปแบบสู่การนำไปปฏิบัติ

๑) นำผลการดำเนินงานตามระบบการบริหารจัดการสร้างสรรค์คนดี SAMLOR Model (สามล้อโมเดล) โดยผู้เข้าร่วมเสวนาครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้บริหาร และครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และตัวแทนผู้ปกครองของนักเรียนโดยมีสาระสำคัญ คือ

- องค์ประกอบของรูปแบบระบบการบริหารจัดการสร้างสรรค์คน SAMLOR Model (สามล้อโมเดล) (หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการของรูปแบบ การวัดและประเมินผล ปัจจัย สนับสนุน และเงื่อนไขการนำไปใช้)

- ความเป็นไปได้ในการขยายผลการนำรูปแบบไปใช้

- ประโยชน์ที่ได้รับจากการนำรูปแบบระบบการบริหารจัดการสร้างสรรค์คนดี SAMLOR Model (สามล้อโมเดล) ไปใช้

- ปัจจัยสนับสนุนไปสู่ความสำเร็จของการนำรูปแบบไปปฏิบัติ

๒) การขยายรูปแบบระบบการบริหารจัดการสร้างสรรค์คนดี SAMLOR Model (สามล้อโมเดล) โรงเรียนมีการนำเสนอและเผยแพร่การนำรูปแบบระบบการบริหารจัดการสร้างสรรค์คนดี SAMLOR Model (สามล้อโมเดล) ในรูปแบบการรายงานผลการพัฒนาผ่านเว็บไซต์ของโรงเรียน และรายงานความสำเร็จของการดำเนินงานต่อผู้ปกครองในงานเปิดบ้านวิชาการ

๓.๒ การดำเนินงานตามกิจกรรม

โรงเรียนบ้านพุใหญ่ ดำเนินงานตามระบบการบริหารจัดการสร้างสรรค์คนดี SAMLOR Model (สามล้อโมเดล) ดังนี้

ภาพประกอบที่ ๒ รูปแบบการบริหารสร้างสรรค์คนดี SAMLOR MODEL

การดำเนินงานตามรูปแบบระบบการบริหารจัดการสร้างสรรค์คนดี SAMLOR Model (สามล้อโมเดล) เป็นกระบวนการขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จ คือ

Sufficiency Economy คือ การดำเนินงานที่มีการทบทวน วิเคราะห์เป้าหมาย หลักในการพัฒนาของสถานศึกษา (วิสัยทัศน์) “โรงเรียนบ้านพรุใหญ่ มุ่งพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษา อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ก้าวทันเทคโนโลยี น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา

Active Learning คือ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาวิชา ช่วยให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ หรือสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นกับตนเองผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างหลากหลาย บูรณาการ เน้นการลงมือปฏิบัติจริง โดยมีครูและผู้ปกครอง ทำหน้าที่เป็นผู้คอยชี้แนะ กระตุ้น และอำนวยความสะดวก เพื่อให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูง

4M คือ การดำเนินการบริหารจัดการโดยใช้กระบวนการบริหารในรูปแบบของ 4M ประกอบด้วย

M1 : (Man) คือ การบริหารคนหรือบุคลากรอันเป็นปัจจัยสำคัญของการขับเคลื่อน มีการวางตัวบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมกับงาน ผลงานที่ดีจะออกมาได้ต้องประกอบด้วยบุคคลที่มีคุณภาพ และมีความรับผิดชอบ ซึ่งหมายรวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสียกับการดำเนินงานของสถานศึกษาด้วยเช่นกัน

M2 : (Money) คือ การบริหารการเงิน สถานศึกษาวางระบบการบริหารจัดการด้านงบประมาณ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล มีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้

M3 : (Material) คือ การบริหารทรัพยากร หรือวัสดุอุปกรณ์ ในการดำเนินการบริหารงาน จำเป็นต้องมีวัสดุอุปกรณ์ หรือทรัพยากรในการบริหารงาน และด้วยโรงเรียนบ้านพรุใหญ่เป็นสถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนเพียง ๑๒๔ คน ดังนั้น งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรในแต่ละปี จึงอาจจะไม่เพียงพอกับการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนา และเพื่อให้การบริหารจัดการด้านทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุผลตามเป้าหมาย ทางโรงเรียนได้ร่วมมือกับทุกภาคส่วน เข้ามามีส่วนร่วมไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรด้านงบประมาณ และทรัพยากรบุคคล

M4 : (Management) คือ การวางระบบการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ และมีความชัดเจนระบุเป้าหมาย และผู้รับผิดชอบ โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน

Leadership คือ สร้างความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้นำ เพื่อทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จภาวะผู้นำถือเป็นศิลปะในการทำงานของบุคคล ที่มีอิทธิพลในการจูงใจคนอื่นให้ร่วมมือกันปฏิบัติงานให้สำเร็จ โดยมีเป้าหมายสร้างภาวะความเป็นผู้นำให้เกิดกับบุคลากรในสถานศึกษารวมทั้งนักเรียน และบุคคลในชุมชน หรือผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

Oversee คือ การเฝ้าเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมาย ดังนั้นในการดำเนินงานผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งหมายรวมถึง นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และชุมชน ต่างก็มีบทบาทสำคัญ ดังนี้

๑. ผู้บริหาร บุคลากรในสถานศึกษา และนักเรียน มีหน้าที่สอดส่อง ตรวจสอบ เฝ้าสังเกตเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา

๒. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ประสานงาน และรายงานความเคลื่อนไหวของชุมชนต่อสถานศึกษา พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางต่าง ๆ ตามความเหมาะสมกับสถานการณ์

๓. ผู้ปกครอง ผู้นำท้องถิ่น และชุมชน มีหน้าที่ในการติดตาม ตรวจสอบ เฝ้าสังเกตเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อสถานศึกษา

นอกจากนี้ ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้มีการติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานตามรูปแบบ SAMLOR Model (สามล้อโมเดล) อย่างเป็นระยะ เพื่อติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นอีกในอนาคต

Recognized Organization คือ การเป็นองค์กรที่ได้รับการยอมรับจากทุกภาคส่วน ด้วยสถานศึกษาดำเนินงานภายใต้กรอบความร่วมมือ โดยสร้างความตระหนักให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าขององค์กร เกิดความรัก ความผูกพัน และมีเป้าหมายเดียวกัน เพื่อพัฒนาองค์กรสู่ความสำเร็จ และเชื่อว่าการดำเนินงานที่เกิดจากความร่วมมือโดยมีเป้าหมายเดียวกันนั้น เมื่อประสบความสำเร็จทุกฝ่ายก็จะร่วมแสดงความยินดี แต่หากไม่ประสบความสำเร็จก็จะเกิดความร่วมมือในการพัฒนาต่อไปได้

๓.๓ ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน

โรงเรียนบ้านพรุใหญ่ดำเนินงานโดยรูปแบบการบริหารสร้างสรรค์คนดีด้วย SAMLOR Model (สามล้อโมเดล) ดังนี้

๓.๓.๑ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรของโรงเรียน ร่วมประชุมเพื่อร่วมหารแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษา สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โดยที่ประชุมมีมติสำคัญในเรื่องของดำเนินงานโดยอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา และกำหนดกรอบเป้าหมายที่ชัดเจน เพื่อให้บุคลากรทุกท่านมองเห็นภาพความสำเร็จไปในทิศทางเดียวกัน

๓.๓.๒ ผู้บริหารร่วมประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อชี้แจงแนวทางในการดำเนินงาน และร่วมกันวิเคราะห์สภาพแวดล้อม บริบทของชุมชน และสิ่งที่ต้องการเสริมเพิ่มเติมจากผลการประชุม ของบุคลากรในสถานศึกษา

๓.๓.๓ นำมติที่ได้จากการประชุมหารือ ของทั้งคณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ชี้แจงต่อที่ประชุม ในคราวประชุมผู้ปกครองนักเรียน โดยมีผู้นำท้องถิ่น และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้าร่วมชี้แจง แนวทางการดำเนินงานของโรงเรียน เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองร่วมแสดงความคิดเห็น เสนอแนะเพิ่มเติม โดยมีสาระสำคัญของมติที่ประชุม ดังนี้

- ๑) กำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละบุคคลต่อการดำเนินงาน
- ๒) กำหนดแนวทางในการติดตาม ตรวจสอบผลของการดำเนินงานเป็นระยะ
- ๓) กำหนดรูปแบบกิจกรรม/โครงการ ทรัพยากรที่จำเป็นต้องนำมาใช้ในการจัดกิจกรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

๓.๓.๔ ครูออกแบบการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย นำทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งในสถานศึกษา และในชุมชน มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เน้นกิจกรรมการเรียนรู้ที่นักเรียนได้เป็นผู้ลงมือปฏิบัติจริง มีส่วนร่วมกับการออกแบบการเรียนรู้ บูรณาการการสอนในห้องเรียนที่สอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรม

๓.๓.๕ ครูประจำชั้นสร้างกลุ่มไลน์ร่วมกับผู้ปกครอง เพื่อใช้สำหรับติดต่อสื่อสาร รายงานพฤติกรรม และปรึกษาปัญหาหารือร่วมกัน

๓.๓.๖ นิเทศ ติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนเป็นระยะ โดยใช้วิธีการ นิเทศติดตามผลการดำเนินงานทั้งแบบเดี่ยว แบบกลุ่มย่อย และแบบกลุ่มใหญ่

๓.๓.๗ ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตัวแทนผู้ปกครอง เพื่อติดตามความคืบหน้า ปัญหา และข้อเสนอแนะต่าง ๆ

๓.๓.๘ สรุปภาพรวมของการดำเนินงานเมื่อสิ้นปีการศึกษา และนำไปพัฒนา/ปรับปรุง

๓.๔ การใช้ทรัพยากร

สถานศึกษาร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ผู้นำท้องถิ่นและชุมชน ร่วมกันสำรวจ ทั้งทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งในสถานศึกษา และทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นเพื่อนำมาใช้ในการวางแผนการบริหารจัดการ ที่ได้อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า ดังนี้

๓.๔.๑ กิจกรรมจักรสาน สถานศึกษาเชิญบุคลากรของท้องถิ่นที่มีความรู้ ความสามารถในการด้าน ของงานจักรสานกันจาก เชิญมาเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ ทักษะให้กับนักเรียนที่มีความสนใจ ในช่วงของกิจกรรมสวดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ จนเกิดเป็นชิ้นงาน นักเรียนสามารถนำมาต่อยอดเพิ่มสร้างมูลค่าเพิ่ม ให้กับผลงานได้ และที่สำคัญเป็นปลูกฝังความภาคภูมิใจต่อท้องถิ่น

๓.๔.๒ กิจกรรมการเพาะเห็ด สถานศึกษาเชิญบุคลากรภายในท้องถิ่นที่มีความรู้ และประสบการณ์ ในการเพาะเห็ด เข้ามาให้ความรู้ แนะนำขั้นตอนและวิธีการในการเพาะเห็ด โดยเริ่มตั้งแต่ในส่วนของ การเตรียมพื้นที่ การสร้างโรงเพาะเห็ด การเพาะเชื้อ ตลอดจนการดูแลรักษา ซึ่งจากการดำเนินงานตาม กิจกรรมดังกล่าว นักเรียนสามารถนำเห็ดออกจำหน่ายและแปรรูปเพื่อสร้างเป็นมูลค่าเพิ่มให้กับเห็ดได้

๓.๔.๓ กิจกรรมการปรับปรุง พัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา โดยความร่วมมือจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ชมรมจิตอาสา ผู้ปกครอง ตลอดจนผู้นำท้องถิ่นและ ชุมชน เข้ามาเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

๓.๔.๔ กิจกรรมค่ายวิชาการ สถานศึกษาได้เชิญบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องของการทำ ผ้าบาติก มาเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ และฝึกทักษะให้กับนักเรียน เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่นักเรียน มีความสนใจและอยากเรียนรู้

๓.๔.๕ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ลูกเสือ-เนตรนารี สถานศึกษาขอความร่วมมือไปยังสถานศึกษาอื่น เพื่อความอนุเคราะห์บุคลากรทางด้านลูกเสือเข้าร่วมจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนซึ่งได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายเป็นอย่างดี

๓.๔.๖ กิจกรรมพัฒนาพ่อแม่ผู้ปกครองระดับปฐมวัย สถานศึกษาจัดกิจกรรมพัฒนาพ่อแม่ ผู้ปกครองระดับปฐมวัย โดยเชิญวิทยากรซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลห้วยนาง ซึ่งเป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านพัฒนาการสำหรับเด็กปฐมวัย มาอบรมให้กับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ในหัวข้อ “สื่อและเทคโนโลยีกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย”

๓.๔.๗ กิจกรรมรีไซเคิล (Recycle) ให้นักเรียน และบุคลากรในสถานศึกษาสำรวจวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นขยะมาแปรรูปสภาพเพื่อให้นำกลับมาใช้ได้อีก

๓.๔.๘ กิจกรรมรียูส (Reuse) ให้นักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษาสำรวจและนำวัสดุที่เป็นขยะหรือวัสดุที่สามารถมาซ่อมแซม หรือสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ซ้ำได้อีก เพื่อให้เกิดคุณค่ามากที่สุด

๓.๔.๙ กิจกรรมการระดมทุนเพื่อสร้างสนามเด็กเล่นตามรอยพระยุคลบาท โดยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

๔. ผลการดำเนินการ/ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่ได้รับ

๔.๑ ผลที่เกิดตามจุดประสงค์

จากการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารสร้างสรรคคนดี SAMLOR Model (สามล้อโมเดล) เป็นไปตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังนี้

๔.๑.๑ ผลที่เกิดกับนักเรียน

นักเรียนมีการพัฒนาตนเองตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน และการลงมือปฏิบัติโครงการ ส่งผลให้นักเรียนมาเรียนและเข้าเรียนตามเวลาที่กำหนด รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย ส่งงานตามเวลา ปฏิบัติตนต่อครู เพื่อน และผู้ปกครองด้วยความสุภาพ สามารถเป็นแบบอย่างให้กับผู้อื่นได้ มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น โดยไม่ต้องร้องขอ สามารถช่วยกันประหยัดน้ำ ไฟ ของโรงเรียน รู้จักใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างประหยัด และประหยัดคอตอม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกเพิ่มขึ้น รู้จักการทำงานเป็นทีมโดยใช้กระบวนการกลุ่ม (เอกสารภาคผนวก หน้า)

๔.๑.๒ ผลที่เกิดกับครูและบุคลากรในสถานศึกษา

การพัฒนาตนเองตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของ โรงเรียนและมีส่วนร่วมในพัฒนางาน ส่งผลต่อครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน ปฏิบัติหน้าที่ตรงต่อเวลา ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย อย่างเต็มความสามารถ ทั้งในเวลาและนอกเวลาราชการ ปฏิบัติต่อนักเรียนด้วยความสุภาพ เป็นแบบอย่างที่ดี ช่วยเหลืองานของส่วนรวมด้วยความเต็มใจ ช่วยกันประหยัดน้ำ ไฟ รวมถึงการใช้วัสดุ อุปกรณ์สำนักงานต่าง ๆ เป็นแบบอย่างที่ดี และปลูกฝังให้นักเรียนใช้จ่ายอย่างประหยัด (เอกสารภาคผนวก หน้า)

๔.๑.๓ ผลที่เกิดกับผู้บริหาร

ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. เป็นผู้นำในการขับเคลื่อนพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม บริหารงานแบบมีส่วนร่วม มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติหน้าที่ตรงต่อเวลา เต็มเวลา ทั้งในเวลาและนอกเวลาราชการ ปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความสุภาพ และเป็นแบบอย่างที่ดี ช่วยเหลืองานของโรงเรียน และชุมชนด้วยความเต็มใจ เต็มความสามารถทั้งในเวลาและนอกเวลาราชการ เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่บุคลากรในการช่วยประหยัดน้ำ ไฟ รวมถึงการใช้วัสดุ อุปกรณ์สำนักงานต่าง ๆ และการใช้จ่ายอย่างประหยัด (เอกสารภาคผนวก หน้า)

๔.๑.๔ ผลที่เกิดกับภาพรวมขององค์กร

สถานศึกษาได้รับความร่วมมือและการยอมรับจากผู้ปกครอง และชุมชน และนอกจากนี้สถานศึกษามีรูปแบบการบริหารสร้างสรรค์คนดี SAMLOR Model (สามล้อโมเดล) เป็นตัวขับเคลื่อนเพื่อสร้างคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพ (เอกสารภาคผนวก หน้า)

๔.๒ ผลสัมฤทธิ์ของงาน

จากการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารสร้างสรรค์คนดี SAMLOR Model (สามล้อโมเดล) ส่งผลให้นักเรียนและบุคลากรมีคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน“มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีจิตอาสา อยู่อย่างพอเพียง” มีความรู้ มีทักษะที่นอกเหนือจากความรู้ในห้องเรียน ซึ่งสอดคล้องกับบริบทของชุมชน ควบคู่กับคุณธรรมและจริยธรรม นวัตกรรม SAMLOR Model ยังสามารถปรับพฤติกรรมของนักเรียนที่มีปัญหาการลักขโมย พฤติกรรมก้าวร้าว และนักเรียนที่ไม่อยากมาโรงเรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งการแก้ปัญหาดังกล่าวได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองเป็นอย่างดี (เอกสารภาคผนวก หน้า)

๔.๓ ประโยชน์ที่ได้รับ

๔.๓.๑ ผู้บริหาร คณะครู นักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เกิดการร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียน

๔.๓.๒ การดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมเป็นรูปธรรม ส่งผลให้เกิดความสำเร็จตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน

๔.๓.๓ เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนในสถานศึกษา

๕. ปัจจัยความสำเร็จ

๕.๑ สิ่งที่ช่วยให้งานประสบความสำเร็จ

๕.๑.๑ กำหนดยุทธศาสตร์ในการดำเนินงาน โรงเรียนได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการดำเนินงาน โดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม บริบทชุมชนของนักเรียน และสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมของนักเรียน และบรรจุไว้ในแผน ปฏิบัติการประจำปี มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบ ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างเป็นระบบ

๕.๑.๒ บทบาทผู้บริหาร ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักและเห็นความสำคัญในการพัฒนาคุณธรรม เป็นผู้นำในการขับเคลื่อนกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาและปรับเปลี่ยนเป็นพฤติกรรมที่สอดคล้องกับคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน ส่งเสริมสนับสนุน สร้างขวัญและกำลังใจ ให้คำปรึกษา กับคณะครูและนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

๕.๑.๓ มีครูแกนนำและนักเรียนแกนนำ ครูแกนนำและนักเรียนแกนนำที่เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ “โครงการคุณธรรม” ฝึกทำโครงการคุณธรรม (Moral Project) แล้วนำมาขยายผลให้กับเพื่อนในโรงเรียน เข้าใจ เป็นกลุ่มที่มีความสำคัญ และเป็นทีมหลักในการปฏิบัติงานของโรงเรียนให้ขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมาย

๕.๑.๔ ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม นวัตกรรมถือว่าเข้ามามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม ในส่วนของนักเรียนบางกลุ่ม ซึ่งกลุ่มนี้แม้จะเป็นกลุ่มส่วนน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนของนักเรียนทั้งหมด แต่จะส่งผลกระทบในด้านลบต่อภาพรวมของโรงเรียนค่อนข้างมาก เนื่องจากนักเรียนกลุ่มดังกล่าวนี้มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ส่งผลต่อการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ซึ่งวิธีการกิจกรรมการเรียนรู้ โครงการต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นให้กับนักเรียนทุกคนในโรงเรียน อาจจะใช้ไม่ได้ผลกับนักเรียนกลุ่มนี้ จึงจำเป็นต้องมีนวัตกรรม

ที่จำเป็นจะต้องนำมาใช้เพื่อแก้ปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ทั้งนี้ต้องได้รับความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งผู้บริหาร ครู เพื่อน และผู้ปกครอง

๕.๑.๕ การนิเทศติดตามผลการดำเนินงาน ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครอง ได้มานิเทศติดตามแบบกัลยาณมิตร คอยให้คำปรึกษาข้อเสนอแนะ ชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์แก่โรงเรียนในการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมได้ชัดเจนมากขึ้น สร้างขวัญและกำลังใจให้กับโรงเรียน คณะครู ในการสร้างสรรค์พัฒนากิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม แก่ผู้บริหาร ครู และนักเรียนให้สามารถบรรลุเป้าหมาย

๕.๑.๖ เครือข่ายความร่วมมือ การพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียนต้องเกี่ยวข้องกับกลุ่มบุคคลหลายฝ่ายทั้งในโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน ที่ตระหนักและเห็นความสำคัญ จึงให้ความร่วมมือส่งเสริมสนับสนุน และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการมีคุณธรรม จึงนำไปสู่การปรับเปลี่ยนเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์มากขึ้น

๖. บทเรียนที่ได้รับ (Lesson Learned)

๖.๑ การระบุข้อมูลที่ได้รับจากการผลิต และนำนวัตกรรมไปใช้

จากการดำเนินการพัฒนาโรงเรียนสู่โรงเรียนคุณธรรม ด้วยหลักการเข้าใจ เข้าถึงและพัฒนา โดย อาศัยกระบวนการให้ทุกคนมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนา ตามรูปแบบนวัตกรรมระบบการบริหารจัดการรูปแบบการบริหารสร้างสรรค์คนดี SAMLOR Model (สามล้อโมเดล) โดยใช้จัดกิจกรรมโครงการ/วิถีชีวิตประจำวัน และวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น ที่ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม จนเกิดเป็นวัฒนธรรมของโรงเรียน ซึ่งอาศัยกระบวนการการมีส่วนร่วม และสร้างเครือข่ายความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

นอกจากนี้ในส่วนของนักเรียนยังได้จัดกิจกรรมสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในการเรียนการสอน ทั้ง ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ และการทำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยความรู้ที่นักเรียนได้รับเกิดจากการลงมือปฏิบัติ โครงการคุณธรรมซึ่งส่งผลให้เกิดพฤติกรรมที่คงทนและส่งผลต่อความยั่งยืน

ในส่วนของการนำนวัตกรรมไปใช้มีข้อเสนอแนะและข้อควรระวัง และแนวทางในการพัฒนาเพิ่มเติม ดังนี้

๖.๑.๑ ข้อเสนอแนะและข้อควรระวัง

๑) สถานศึกษาต้องกำหนดเป้าหมายการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในแต่ละระดับชั้นให้ชัดเจน โดยสอดคล้องตามพัฒนาการของนักเรียน มีความต่อเนื่อง เชื่อมโยงสู่ระดับชั้นการศึกษาที่สูงขึ้น ซึ่งเป้าหมายสำคัญสูงสุด คือ การพัฒนานักเรียนให้มีเหตุผลเชิงคุณธรรมจริยธรรม มีความสำนึก และเห็นคุณค่าสิ่งที่ทำ สามารถคิด วิเคราะห์ ประเมิน และตัดสินใจได้ว่าสิ่งใดควรทำหรือไม่ควรทำ รวมถึงการกล้ายืนมั่นในการกระทำของตน โดยไม่ต้องมีการควบคุมจากภายนอก รวมถึงต้องมีมาตรการในการสร้างความรู้และความเข้าใจให้แก่กลุ่มครูและผู้บริหารการศึกษาอย่างชัดเจน

๒) การขับเคลื่อนการพัฒนารูปแบบการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรมให้มีประสิทธิภาพนั้น ขึ้นอยู่กับ ๓ ปัจจัยสำคัญ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีภาวะผู้นำ สามารถนำพาการเปลี่ยนแปลง สร้างขวัญกำลังใจให้ทีมงาน สามารถบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่า/เกิดประโยชน์สูงสุด ด้านครู จะต้องมีความรู้ทักษะและทัศนคติที่ดีในการสอนคุณธรรมจริยธรรม และสามารถเลือกใช้วิธีการและเทคนิคการสอนที่ดีและเหมาะสมที่สุด โดยประยุกต์ใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาและองค์กรในพื้นที่/ชุมชน ในการพัฒนาการสอนได้ซึ่งกลุ่มครูและผู้บริหารจะต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและมีวัฒนธรรม

การทำงานร่วมกันเป็นทีม และด้านการสร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจให้ครูเนื่องด้วยครูเป็นปัจจัยที่มีผลโดยตรงต่อการพัฒนารูปแบบการสอนคุณธรรม

๖.๑.๒ แนวทางในการพัฒนาเพิ่มเติม

๑) ควรพัฒนานวัตกรรมอย่างต่อเนื่องเพื่อเกิดความคล่องตัวในการจัดการศึกษา และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา

๒. ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

๗. การเผยแพร่/การได้รับการยอมรับ/รางวัลที่ได้รับ

๗.๑ การเผยแพร่

๗.๑.๑ เว็บไซต์ของโรงเรียน (เอกสารภาคผนวก หน้า)

๗.๒ การได้รับการยอมรับ/รางวัลที่ได้รับ

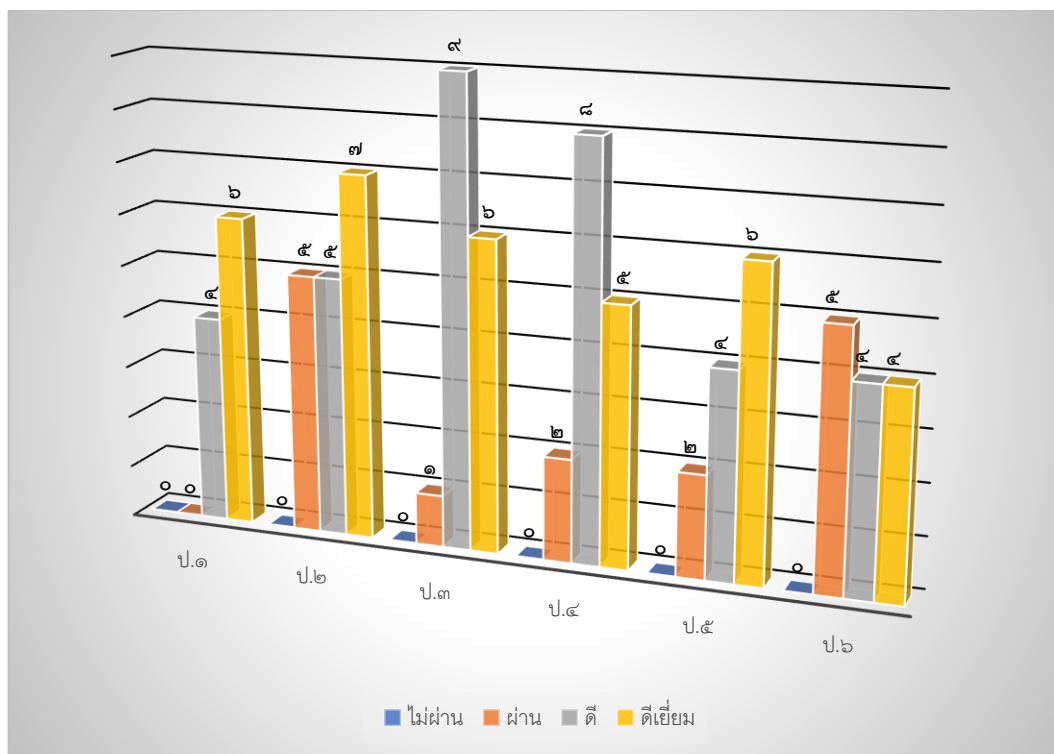
รางวัลสถานศึกษาไม่มีอบายมุข และครูดีไม่มีอบายมุข (เอกสารภาคผนวก หน้า)

ภาคผนวก

ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

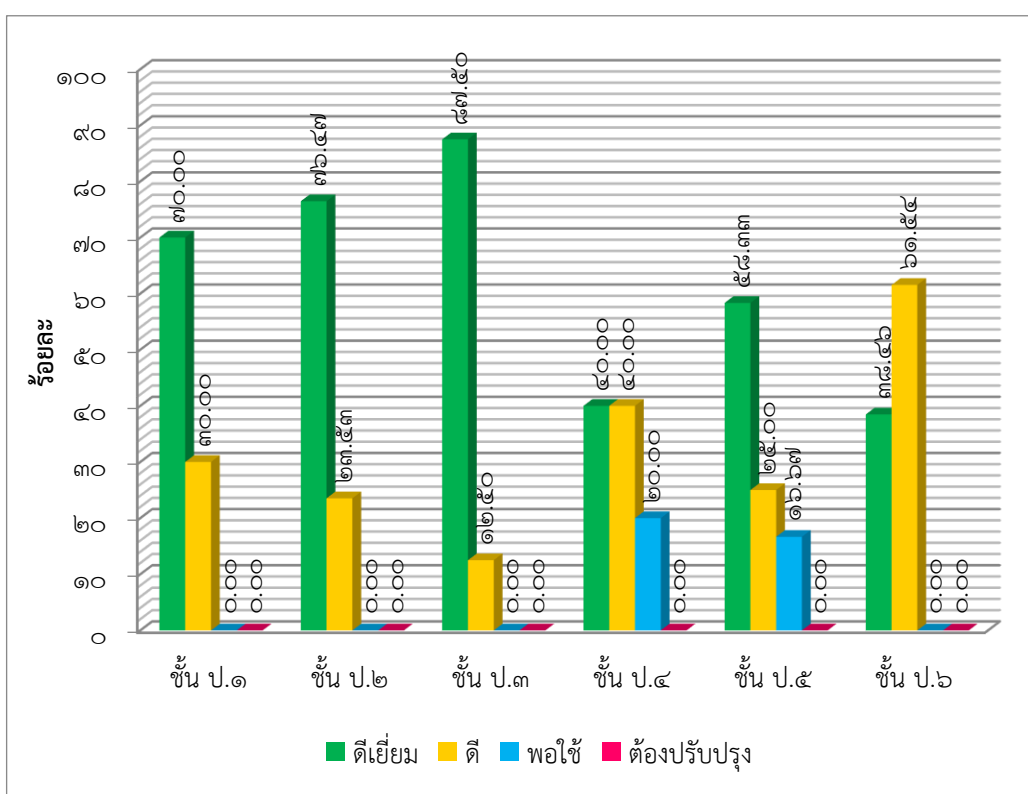
ตารางแสดงข้อมูลผลการประเมินความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ (ป.๑-ป.๖)

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียนทั้งหมด	ผลการประเมิน (จำนวนคน)			
		ดีเยี่ยม	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
ป.๑	๑๐	๖	๔	๐	๐
ป.๒	๑๗	๗	๕	๕	๐
ป.๓	๑๖	๖	๔	๑	๐
ป.๔	๑๕	๕	๘	๒	๐
ป.๕	๑๒	๖	๔	๒	๐
ป.๖	๑๓	๔	๔	๕	๐
รวม	๘๓	๓๔	๓๔	๑๕	๐

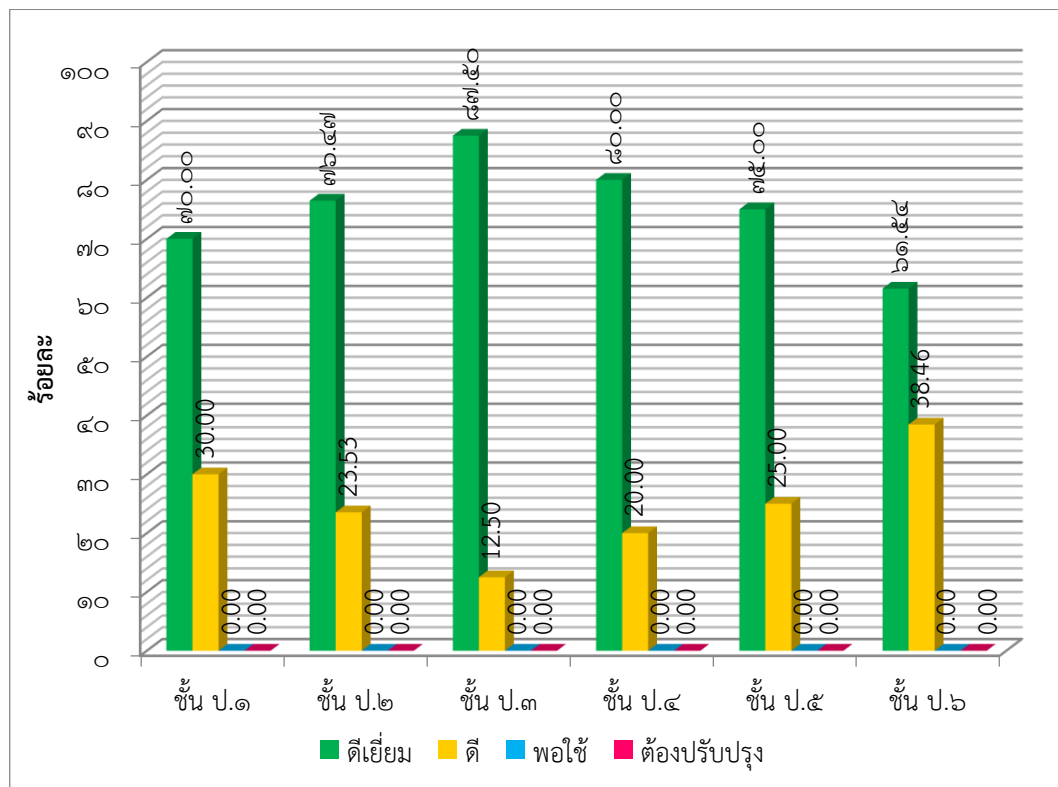
ตารางแสดงข้อมูลผลการประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย
แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหา

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียน ทั้งหมด	ผลการประเมิน (จำนวนคน)			
		ดีเยี่ยม	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง
ป.๑	๑๐	๗	๓	๐	๐
ป.๒	๑๗	๑๓	๔	๐	๐
ป.๓	๑๖	๑๔	๒	๐	๐
ป.๔	๑๕	๖	๖	๓	๐
ป.๕	๑๒	๗	๓	๒	๐
ป.๖	๑๓	๕	๘	๐	๐
รวม	๘๓	๕๒	๒๖	๕	๐

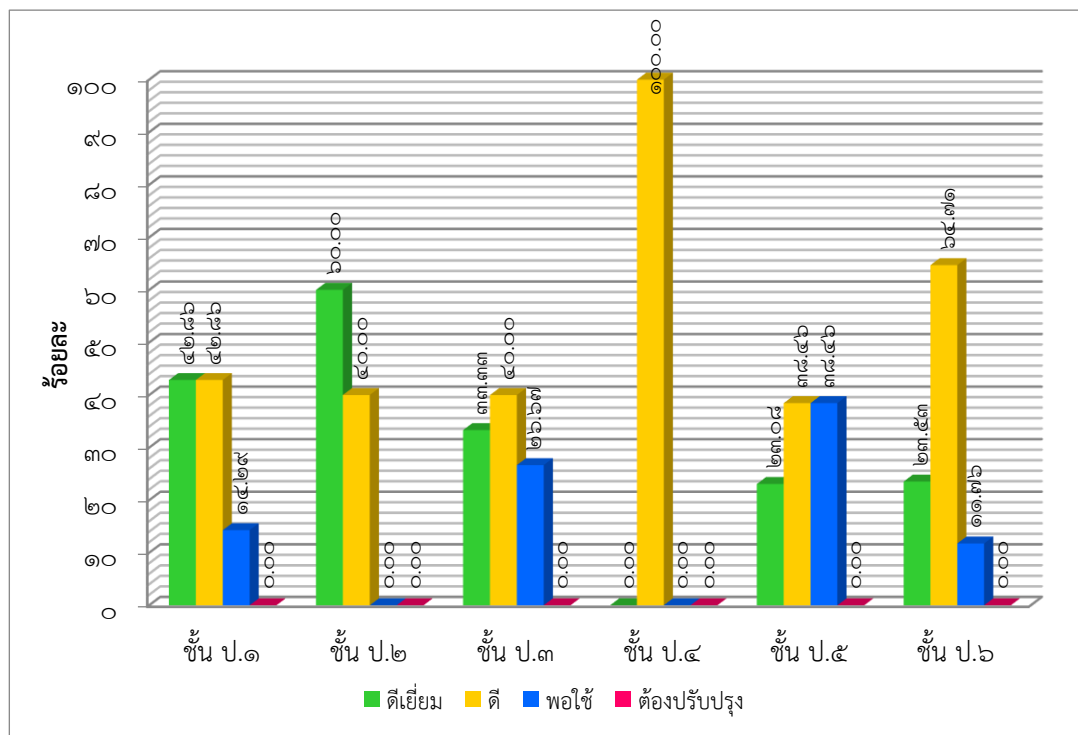
ตารางแสดงข้อมูลผลการประเมินความสามารถในการสร้างนวัตกรรม

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียน ทั้งหมด	ผลการประเมิน (จำนวนคน)			
		ดีเยี่ยม	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง
ป.๑	๑๐	๗	๓	๐	๐
ป.๒	๑๗	๑๓	๔	๐	๐
ป.๓	๑๖	๑๔	๒	๐	๐
ป.๔	๑๕	๑๒	๓	๐	๐
ป.๕	๑๒	๙	๓	๐	๐
ป.๖	๑๓	๘	๕	๐	๐
รวม	๘๓	๗	๓	๐	๐

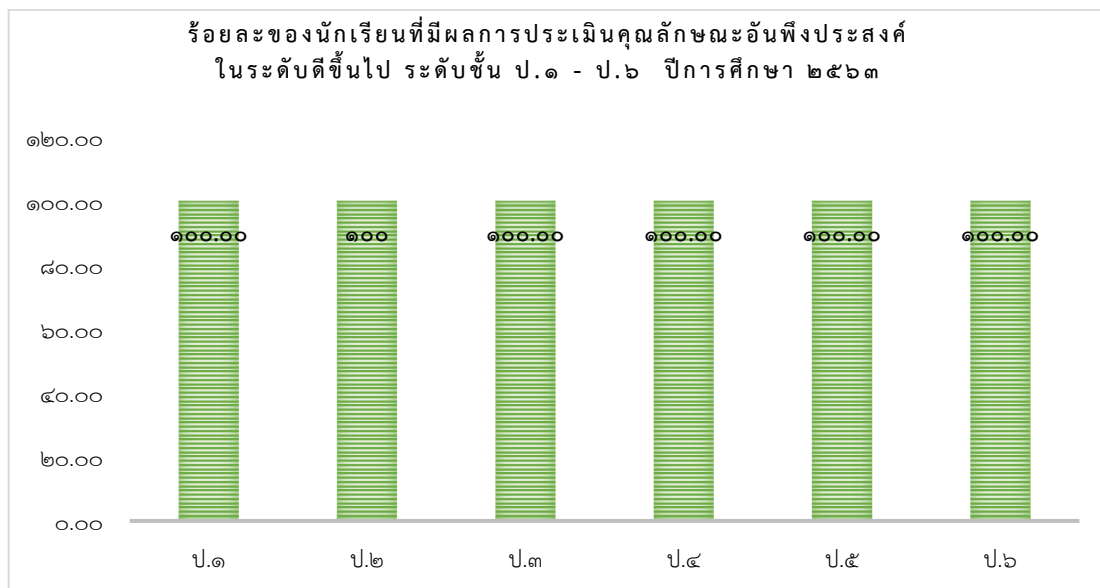
ตารางแสดงข้อมูลผลการประเมินความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียนทั้งหมด	ผลการประเมิน (จำนวนคน)			
		ดีเยี่ยม	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง
ป.๑	๑๐	๗	๓	๐	๐
ป.๒	๑๗	๑๓	๔	๐	๐
ป.๓	๑๖	๑๔	๒	๐	๐
ป.๔	๑๕	๑๒	๓	๐	๐
ป.๕	๑๒	๙	๓	๐	๐
ป.๖	๑๓	๘	๕	๐	๐
รวม	๘๓	๖๓	๒๐	๐	๐

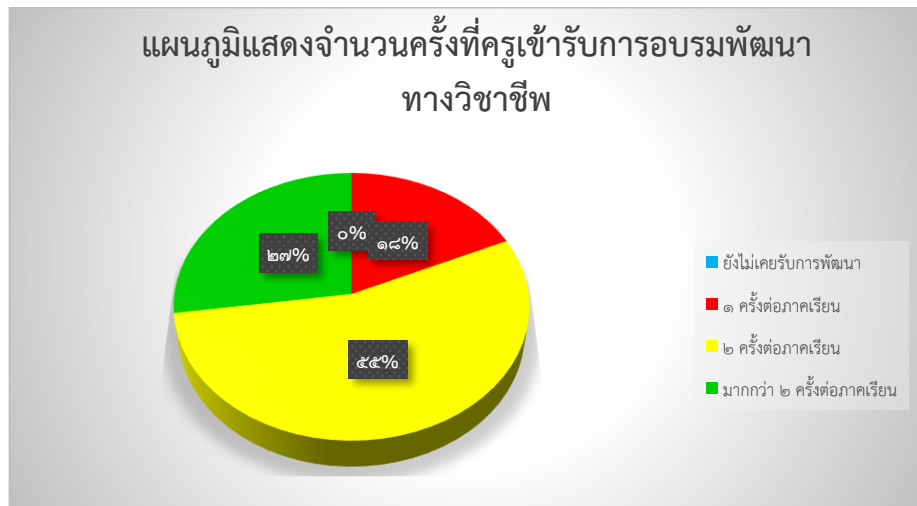
ตารางแสดงข้อมูลผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียนทั้งหมด	ผลการประเมิน ระดับดีขึ้นไป(จำนวนคน)
ป.๑	๑๐	๑๐
ป.๒	๑๗	๑๗
ป.๓	๑๖	๑๖
ป.๔	๑๕	๑๕
ป.๕	๑๒	๑๒
ป.๖	๑๓	๑๓
รวม	๘๓	๘๓

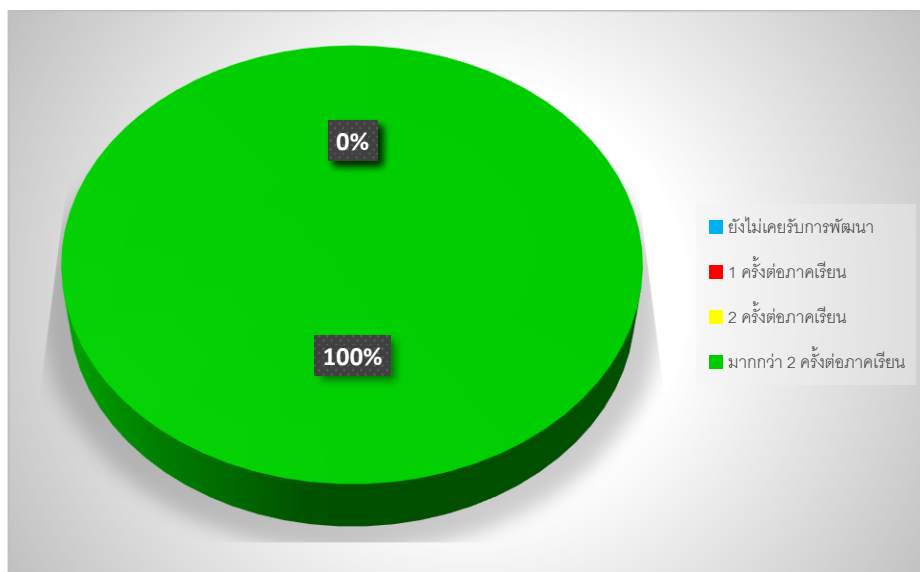

ผลที่เกิดกับครูและบุคลากรในสถานศึกษา

การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล

ผลที่เกิดกับผู้บริหาร

